

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.004.05.2019

Radosław Mackiewicz
Burmistrz Płotów

Urząd Miejski w Płotach
pl. Konstytucji 3 Maja 1, 72-310 Płoty

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/101 Nadzór nad bezpieczeństwem obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

I. Dane identyfikacyjne

<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Miejski w Płotach ¹ , pl. Konstytucji 3 Maja 1, 72-310 Płoty.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Radosław Mackiewicz, Burmistrz Płotów ² od 22 listopada 2018 r. W okresie od 4 lipca 1994 r. do 22 listopada 2018 r. Burmistrzem był Marian Maliński.
<i>Zakres przedmiotowy kontroli</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Urządzanie obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.2. Nadzór nad stanem technicznym oraz bezpieczeństwem obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Od 1 stycznia 2017 r. do 21 maja 2019 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
<i>Podstawa prawna podjęcia kontroli</i>	Artykuł 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
<i>Kontrolerzy</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Krzysztof Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/70/2019 z 29 marca 2019 r.2. Sławomir Żudro, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/69/2019 z 29 marca 2019 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-6)</p>

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Urzędu w kontrolowanym zakresie.
<i>Uzasadnienie oceny ogólnej</i>	<p>W kontrolowanym przez NIK okresie nie zapewniono rzetelnego i skutecznego nadzoru zarówno nad urządzaniem jak i nad stanem technicznym oraz bezpieczeństwem obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej⁵. Urząd nie był przygotowany organizacyjnie do realizacji zadań dotyczących nadzoru nad obiektami mis-r. Nie powierzono ich żadnej komórce organizacyjnej Urzędu oraz w zakresie czynności żadnemu z pracowników. Nie ustalono także zasad sprawowania takiego nadzoru oraz nie zapewniono przygotowania pracowników realizujących doraźnie ww. zadania.</p> <p>Nie dokonano rzetelnego odbioru prac związanych z budową obiektów mis-r, wskutek czego nie wyegzekwowano od wykonawców prawidłowej dokumentacji powykonawczej oraz realizacji robót w pełni zgodnie z warunkami określonymi w umowach. Odebrano oraz oddano do użytkowania obiekty niespełniające wymogów wynikających z przepisów techniczno-budowlanych oraz zasad wiedzy technicznej. Znajdujące się na nich urządzenia nie spełniały wymogów Polskich Norm oraz zostały zamontowane niezgodnie z dokumentacją techniczną.</p>

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Burmistrz.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: obiektów mis-r.

Po zakończeniu instalacji placu zabaw w Parku Miejskim w Płotach⁶, nie przeprowadzono kontroli wstępnej przez osobę kompetentną w celu oceny zgodności z odpowiednimi częściami normy. Na nowo wybudowanych obiektach nie przeprowadzono kontroli i konserwacji urządzeń zgodnie z zaleceniami producenta, nie zapewniono również przy urządzeniach właściwej nawierzchni amortyzującej upadki. W przypadku kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Parku Miejskim, niestosowanie się do wymogów norm przy budowie i użytkowaniu tego obiektu, stanowiło także naruszenie warunków umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej określonych rządowym *Programem rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności Edycja 2018*⁷.

Nie zapewniono utrzymania użytkowanych obiektów mis-r w należytym stanie technicznym i higieniczno-sanitarnym, dopuszczając do nadmiernego pogorszenia właściwości użytkowych oraz sprawności technicznej urządzeń. Nieprawidłowości w tym zakresie, które mogły wpływać na bezpieczeństwo użytkowników, stwierdzono na pięciu spośród sześciu skontrolowanych obiektów. Nie przeprowadzono również okresowych kontroli obiektów budowlanych małej architektury, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*⁸, zlokalizowanych na placach zabaw. Ponadto na 83% skontrolowanych ogólnodostępnych obiektach mis-r przeznaczonych do zabaw dzieci, nie umieszczono oznaczeń słownych i graficznych informujących o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych. Natomiast ustalonych przez Radę Miejską w Płotach regulaminów korzystania z placów zabaw, nie umieszczono na 67% skontrolowanych obiektów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Urządzanie obiektów mis-r

Opis stanu faktycznego

1.1. Według stanu na 31 marca 2019 r., na terenie gminy Płoty¹⁰ zlokalizowanych było 45 gminnych obiektów mis-r, z tego: 31 placów zabaw i 14 siłowni plenerowych¹¹. Urząd zarządzał 42 obiektami, a jednostki organizacyjne Gminy¹² – trzema. Na gminnych obiektach mis-r zarządzanych przez Urząd znajdowało się 288 obiektów małej architektury, w tym 205 na placach zabaw¹³, oraz 83 na siłowniach plenerowych¹⁴. 176 obiektów małej architektury powstało w latach 2006-2007, pozostałe 112 obiektów w latach 2014-2019.

(akta kontroli str. 7-13)

W latach 2017-2019 (I kw.) Gmina wybudowała plac zabaw przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Płotach, plac zabaw i siłownię plenerową w Parku Miejskim w ramach *Programu OSA*¹⁵ oraz przeprowadziła modernizację placu zabaw

⁶ Dalej: Park Miejski.

⁷ Dalej: *Program OSA*.

⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, ze zm., dalej: *Prawo budowlane*.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: Gmina.

¹¹ Na koniec 2017 r. i 2018 r. 43 obiekty, z tego 30 placów zabaw i 13 siłowni plenerowych. 22 place zabaw były wyposażone w piaskownice.

¹² Szkoła Podstawowa nr 1 i Szkoła Podstawowa nr 2 oraz Przedszkole Miejskie w Płotach.

¹³ M.in. karuzele, piaskownice, zjeżdżalnie, huśtawki, drabinki pionowe i poziome, równoważnie, zestawy zabawowe itp.

¹⁴ M.in. orbitreki, wioślarze, prasy ręczne i nożne, wahadła, wyciągi itp.

¹⁵ Kompleks sportowo-rekreacyjny na terenie Parku Miejskiego.

w Modlimowie, w ramach zadania *Rozwój i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w m. Modlimowo*, współfinansowanego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020.

Wydatki Gminy dotyczące obiektów mis-r, w latach 2017-2019 (I kw.) wyniosły łącznie 335,2 tys. zł i były poniesione na:

- budowę i doposażenie obiektów – 268,1 tys. zł,
- naprawy urządzeń zainstalowanych na placach zabaw i w siłowniach oraz materiały do napraw – 43,2 tys. zł,
- utrzymanie czystości (koszenie trawy, opróżnianie koszy) – 16,0 tys. zł,
- kontrole gwarancyjne urządzeń siłowni – 6,6 tys. zł,
- dostawę wody i energii elektrycznej – 1,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 14-18, 53-106)

W okresie objętym kontrolą zlikwidowano siedem placów zabaw. W 2018 r. jeden plac zabaw w Płotach - w związku z przygotowaniem budowy kompleksu sportowo-rekreacyjnego na terenie Parku Miejskiego oraz od marca do maja 2019 r. sześć placów zabaw w miejscowościach: Charnowo, Słudwia, Wytok, Dobiesław, Sowno i Mechowo - ze względu na zły stan techniczny urządzeń. Ponadto w 2019 r. Burmistrz zlecił Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Płotach¹⁶ demontaż piaskownic na placach zabaw w miejscowościach: Potuliniec, Czarne, Natolewice, Bądkowo oraz usunięcie karuzeli w miejscowości Truskolas – również ze względu na ich zły stan techniczny.

(akta kontroli str. 22-23, 732-733)

Place zabaw przy Szkole Podstawowej nr 1 w Płotach oraz przy Szkole Podstawowej nr 2 w Płotach były udostępniane tylko dla uczniów uczęszczających do tych szkół. Plac zabaw przy Przedszkolu Miejskim w Płotach i przy świetlicy wiejskiej w Wicimicach oraz plac zabaw i siłownia plenerowa przy Szkole Podstawowej w Modlimowie zostały udostępnione dla ogółu mieszkańców, podobnie jak pozostałe gminne obiekty mis-r.

(akta kontroli str. 22)

W Urzędzie była prowadzona ewidencja obiektów mis-r, zawierająca informacje o: rodzaju obiektu (plac zabawy, siłownia plenerowa), jego lokalizacji, latach realizacji i podmiocie zarządzającym obiektem.

(akta kontroli str. 24-26)

Dwadzieścia trzy spośród 288 urządzeń zlokalizowanych na obiektach mis-r zarządzanych przez Urząd (8 %) nie posiadało certyfikatów potwierdzających ich zgodność z właściwymi Polskimi Normami¹⁷.

(akta kontroli str. 8-13)

1.2. Zgodnie ze standardami kontroli zarządczej, określonymi w Komunikacie nr 23 Ministra Finansów z 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych¹⁸:

- należy zadbać, żeby osoby zarządzające i pracownicy posiadali wiedzę, umiejętności i doświadczenie pozwalające skutecznie i efektywnie wypełniać powierzone zadania oraz rozwijać kompetencje zawodowe (standard nr 2),
- struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań, zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności komórek organizacyjnych

¹⁶ Dalej: ZGKiM.

¹⁷ Dostawca dostarczył deklaracje zgodności z PN-N-97050 *Wyposażenie terenów rekreacyjno-sportowych* z 1996 r. wystawione dnia 3 listopada 2006 r. Norma ta została wycofana 23 kwietnia 2001 r., tj. pięć lat przed wystawieniem deklaracji.

¹⁸ Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84, dalej: standardy kontroli zarządczej.

- winien być określony w formie pisemnej, w sposób przejrzysty i spójny, a każdy pracownik powinien mieć określony aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności (standard nr 3),
- cele i zadania powinny być określone jasno i w co najmniej rocznej perspektywie ze wskazaniem komórek organizacyjnych i osób odpowiedzialnych za ich wykonanie, a ocena realizacji celów i zadań powinna być przeprowadzana z uwzględnieniem kryterium oszczędności, efektywności i skuteczności (standard nr 6),
 - osobom zarządzającym i pracownikom należy zapewnić w odpowiedniej formie i czasie właściwe oraz rzetelne informacje potrzebne do realizacji zadań (standard nr 16).

W Regulaminie Organizacyjnym Urzędu¹⁹ określono, że realizacja inwestycji stanowiła zadanie Referatu Rozwoju Gospodarczego i Inwestycji Samorządowych²⁰ i obejmowała m.in. przeprowadzanie przetargów na roboty i usługi na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych, współuczestnictwo w opracowywaniu specyfikacji istotnych warunków zamówienia na zadania inwestycyjne, koordynowanie procesu inwestycyjnego, kontrole wykonywanych robót w zakresie obowiązujących gwarancji oraz rękojmi, nadzór inwestorski, przygotowanie dokumentacji oraz rozliczenie inwestycji celem przyjęcia jej do środków trwałych majątku Gminy.

(akta kontroli str. 27-52)

Sprawy związane z inwestycjami zostały powierzone inspektor I.M. zatrudnionej w Referacie, której zakres obowiązków obejmował m.in. nadzór nad realizacją przedsięwzięć realizowanych przez Gminę, przygotowywanie dokumentacji oraz rozliczanie inwestycji celem przyjęcia do środków trwałych²¹. Do zakresu obowiązków kierownika Referatu, należała m.in. organizacja pracy oraz nadzór nad prawidłowym i sprawnym wykonywaniem zadań przez pracowników.

(akta kontroli str. 35, 107-113)

Kierownik Referatu i Inspektor ds. Inwestycji nie posiadały przygotowania zawodowego z zakresu budownictwa i nie uczestniczyły w szkoleniach dotyczących przygotowania, nadzoru i realizacji przedsięwzięć budowlanych, w tym dotyczących obiektów mis-r.

(akta kontroli str. 120-151)

1.3. W przypadku inwestycji realizowanych przez Urząd dotyczących budowy obiektów mis-r²², Burmistrz dokonał zgłoszenia do Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Gryficach zamiaru wykonania robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę²³. Starosta Powiatu Gryfickiego nie wniósł sprzeciwu do tych zgłoszeń²⁴.

(akta kontroli str. 53-106)

1.4. Zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 60 oraz art. 63 ust. 1 ustawy *Prawo budowlane*, w Urzędzie przechowywana była dokumentacja budowy oraz

¹⁹ Wprowadzonym Zarządzeniami Burmistrza Płotów nr 2/2017 z dnia 10 stycznia 2017 r. i nr 82/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r.

²⁰ Dalej: Referat.

²¹ Dalej: Inspektor ds. inwestycji.

²² Kompleks sportowo-rekreacyjny na terenie Parku Miejskiego oraz plac zabaw w Modlimowie.

²³ 21 lutego 2018 r. na rozwój i modernizację infrastruktury sportowo-budowlanej w m. Modlimowo (termin rozpoczęcia 30.04.2018 r.) oraz 15.02.2018 r. na budowę kompleksu sportowo-rekreacyjnego na terenie Parku Miejskiego (termin rozpoczęcia 30.04.2018 r.).

²⁴ Zaświadczenia o niezgłoszeniu sprzeciwu UAiB.6743.33.2018.MŁ z 22 lutego 2018 r. oraz UAiB.6743.48.2018.MŁ z 2 marca 2018 r.

dokumentacja powykonawcza zrealizowanych obiektów mis-r m.in. projekty zagospodarowania terenu opracowane przez projektanta posiadającego wymagane uprawnienia budowlane²⁵, zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych, protokoły odbioru, opracowane przez producenta urządzeń karty techniczne urządzeń, karty gwarancyjne wraz z warunkami gwarancji, instrukcje montażu, konserwacji i eksploatacji oraz kopie wydanych producentom certyfikatów o spełnieniu przez urządzenia wymagań zawartych we właściwych Polskich Normach.

(akta kontroli str. 53-102, 221-246, 426-467)

1.5. Od wykonawców obiektów mis-r wybudowanych w badanym okresie wymagano wykonania robót zgodnie z opracowanym projektem, zasadami wiedzy technicznej oraz z materiałów odpowiadających wymaganiom określonym w art. 10 ustawy Prawo budowlane.

W zawartych umowach nr ZP-I.2720.2.2018²⁶ z 6 czerwca 2018 r. oraz ZP-I.2720.4.2108²⁷ z 21 września 2018 r., zobowiązano wykonawców m.in. do wykonania przedmiotu umowy zgodnie z dokumentacją techniczną, zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej, obowiązującymi przepisami i Polskimi Normami oraz z materiałów odpowiadających wymogom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie na terenie Polski, zgodnych z przepisami ochrony środowiska i przepisami o odpadach.

Od wykonawców wymagano dostarczenia urządzeń spełniających wymogi bezpieczeństwa. W obu umowach wykonawca został zobowiązany do tego, żeby materiały i urządzenia posiadały aktualne i odpowiednie atesty, certyfikaty, świadectwa jakości i spełniały wszystkie wymogi norm określonych prawem²⁸ i dopuszczenia do stosowania, a ich montaż był zgodny z wytycznymi producenta.

(akta kontroli str. 211-220, 416-425)

Gmina nie wyegzekwowała w pełni od wykonawcy realizacji powyżej nałożonych wymogów. Wykonawca kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Parku Miejskim nie dostarczył karty gwarancyjnej i karty technicznej dla jednego z sześciu urządzeń zainstalowanych na siłowni plenerowej, urządzenie to nie posiadało wymaganych Polską Normą oznaczeń. Wykonawca nie dostarczył właściwych kart gwarancyjnych, kart technicznych wraz certyfikatami, zawierających zgodne ze sobą zapisy dla trzech urządzeń zainstalowanych na placu zabaw w Parku Miejskim oraz pięciu urządzeń na placu zabaw w Modlimowie, a także nie zapewnił montażu urządzeń w pełni zgodnie z wymaganiami wynikającymi z dokumentacji oraz Polskich Norm, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 223-246, 430-459)

W okresie objętym kontrolą na obiektach mis-r, urządzenia nie były wykonywane tzw. systemem gospodarczym²⁹.

(akta kontroli str. 22)

1.6. Zakres zawartych z wykonawcą umów obejmował:

- w przypadku kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Parku Miejskim dostawę i montaż: zestawu zabawowego, huśtawki podwójnej, równoważni na trzech

²⁵ Stwierdzenie przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnej funkcji projektanta w specjalności architektonicznej, upoważniony do sporządzania projektów architektonicznych wszelkich obiektów budowlanych. Uprawnienia nr 13/Sz/80, wpis na listę członków Zachodniopomorskiej Okręgowej Izby Architektów RP pod numerem ZP-0164.

²⁶ Rozwój i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Modlimowo.

²⁷ Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego na terenie Parku Miejskiego.

²⁸ W umowach zawarto wymóg, aby wszystkie urządzenia były zgodne z Polskimi Normami bądź odpowiednikami europejskimi.

²⁹ Z powierzonych materiałów przez pracowników jednostki lub mieszkańców.

sprężynach, siłowni plenerowej wyposażonej w wahadło, orbitrek, wyciąg górny, wioślarz, stepper i narciarz, tablicy na stelażu metalowym (regulamin placu zabaw i siłowni plenerowej), stołu do gry w szachy, stołu do gry w ping-ponga, czterech ławek parkowych, kosza betonowego, stojaka na rowery, oraz wykonanie ogrodzenia i nasadzeń zieleni;

- w przypadku placu zabaw w Modlimowie dostawę i montaż: zestawu zabawowego, piaskownicy sześciokątnej, huśtawki potrójnej metalowej, metalowej huśtawki ważka (podwójnej) i zjazdu linowego.

Zgodnie z treścią § 2 ww. umów, wykonawca był zobowiązany do realizacji przedmiotu umowy zgodnie z SIWZ oraz zgodnie z dokumentacją techniczną, zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej, obowiązującymi przepisami i Polskimi Normami oraz oddania przedmiotu umowy w terminie w niej uzgodnionym. Wykonawcom nie zlecono wykonania przy urządzeniach nawierzchni amortyzującej upadki.

(akta kontroli str. 211-220, 416-425)

Budowę kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Parku Miejskim zrealizowano terminowo oraz zgodnie ze zgłoszeniem wykonania robót budowlanych. Siłownię plenerową oraz plac zabaw wykonano na działce gruntu 459/11 w obrębie 3 Płoty zgodnie z planem zagospodarowania terenu stanowiącym załącznik do zgłoszenia, za wyjątkiem jednego urządzenia siłowni plenerowej. Zamiast projektowanego urządzenia „wahadło” wykonawca zainstalował urządzenie „pajacyk”. Konstrukcja zainstalowanego urządzenia była niezgodna z określoną w karcie technicznej wyrobu oraz niezgodna z konstrukcją urządzenia opisanego w pkt. 4.4. projektu zagospodarowania terenu stanowiącego załącznik do umowy z wykonawcą. Zgodnie z treścią art. 36a ustawy *Prawo budowlane*, nie uznaje się za istotne odstępianie od zatwierdzonego projektu budowlanego w zakresie projektu zagospodarowania terenu w odniesieniu do obiektów małej architektury.

Budowa obiektu mis-r w Modlimowie została zrealizowana terminowo na działce 158/2 w obrębie Modlimowo zgodnie z zakresem określonym w zgłoszeniu robót budowlanych. Lokalizacja urządzeń placu zabaw była niezgodna z określoną w projekcie zagospodarowania terenu. Kierownik Referatu wyjaśniła, że projekt zagospodarowania terenu nie uwzględniał lokalizacji wszystkich drzew na placu. Zmieniono miejsca montażu urządzeń z powodu kolizji z istniejącymi drzewami.

Projektant wyraził zgodę na zmianę lokalizacji montażu urządzeń oraz zmianę konfiguracji urządzeń na terenie placu zabaw uznając zmiany za nieistotne.

(akta kontroli str. 221-222, 267, 426-429, 551)

Urządzenia na placu zabaw w Modlimowie oraz w Parku Miejskim montowane były zgodnie z *Ogólną instrukcją montażu, konserwacji i eksploatacji drewnianych lub metalowych urządzeń FIOR Sp. o.o.*³⁰, przez producenta tych urządzeń oraz na równym terenie. Zgodnie z powyższą instrukcją, ślizgi należało montować tak, aby w jak najmniejszym stopniu nagrzewały się od słońca. Ślizg zestawu zabawowego na placu zabaw w Modlimowie usytuowany został niezgodnie z wymaganiami producenta, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Karty techniczne urządzeń placu zabaw oraz siłowni plenerowej zawierały informacje o wielkości stref bezpieczeństwa, lecz nie zawierały dodatkowych wymogów dotyczących wykonania nawierzchni amortyzujących upadki.

(akta kontroli str. 229-246, 433-467, 549)

Umowy zawarte z wykonawcami obiektów mis-r w Modlimowie i w Parku Miejskim zobowiązywały ich do realizacji przedmiotu umowy zgodnie z dokumentacją

³⁰ Dalej: instrukcja montażu.

techniczną, zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej, obowiązującymi przepisami i Polskimi Normami. W Modlimowie wykonano prace zgodnie z zakresem rzeczowym zawartej umowy, lecz wszystkie pięć urządzeń placu zabaw³¹, według opinii powołanego przez NIK biegłego, nie spełniały wymogów wieloczęściowej normy PN-EN 1176 *Wyposażenie placów zabaw i nawierzchnie*, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 211-220, 416-426, 288-335)

Wykonawca kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Parku Miejskim zrealizował budowę obiektu zgodnie z ustalonym zakresem rzeczowym, za wyjątkiem zmiany dostarczonego urządzenia siłowni plenerowej o nazwie „wahadło” na urządzenie „pajacyk”. Zainstalowane urządzenie nie posiadało oznakowania wymaganego normą PN-EN 16630:2015 *Wyposażenie siłowni plenerowych zainstalowane na stałe. Wymagania bezpieczeństwa i metody badań*³², co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Wykonawca dostarczył kartę gwarancyjną na sześć urządzeń siłowni plenerowej³³. Dla pięciu z nich dostarczył poprawne karty techniczne oraz kopie dokumentów wskazujących, iż urządzenia posiadają ważne certyfikaty zgodności z PN-EN 16630:2015. W jednym przypadku dostarczył kartę techniczną i gwarancję na urządzenie projektowane, a nie na urządzenie faktycznie zainstalowane, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 416-427, 479-482, 488-496)

Zgodnie z projektem zagospodarowania terenu dla kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Parku Miejskim, urządzenia placu zabaw miały być zainstalowane z zachowaniem stref bezpieczeństwa/przestrzeni upadku. Na placu zabaw w Parku Miejskim nie zachowano wymaganych stref bezpieczeństwa dla dwóch spośród trzech urządzeń. Także huśtawki wagowe na placu zabaw w Modlimowie zostały zamontowane bez zachowania minimalnych przestrzeni upadku dla tych urządzeń. Szczegółowy opis niezgodności przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 57-67, 70-105, 229-266, 268-282, 288-335, 444-459, 488-496)

Plac zabaw w Modlimowie został zrealizowany zgodnie z umową o przyznaniu pomocy nr 00290-6935-UW161044/17 zawartą 7 czerwca 2018 r. z Województwem Zachodniopomorskim. Umowa z wykonawcą robót budowlanych zawarta została w wyniku przeprowadzonego postępowania w trybie przetargu nieograniczonego. Zadanie zrealizowano zgodnie z ustalonym zakresem rzeczowym³⁴. Udzielający dofinansowania nie wymagał wykonania obiektu zgodnie z Polskimi Normami.

(akta kontroli str. 171-222)

Zgodnie z warunkami umowy nr 2018/0542/2821/SubA/DIS/OSA zawartej z Ministerstwem Sportu i Turystyki o dofinansowanie realizacji zadania inwestycyjnego ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na terenie Parku Miejskiego wybudowano kompleks sportowo-rekreacyjny. Zgodnie z założeniami³⁵ wykonano plac zabaw wyposażony w trzy urządzenia oraz siłownię plenerową wyposażoną w sześć urządzeń. Plac zabaw oddzielony został metalowym ogrodzeniem od urządzeń siłowni plenerowej. Ponadto urządzono strefę relaksu³⁶. Umowa o dofinansowanie w § 5 ust. 1 zobowiązywała Gminę do realizacji zadania

³¹ Huśtawka wagowa podwójna, piaskownica sześciokątna z siedziskami, huśtawka wahadłowa potrójna z siedziskami, zjazd linowy i zestaw zabawowy.

³² Dalej: norma PN-EN 16630.

³³ Wahadło, słup, orbitrek, wyciąg słup, wioślarz, stepper, słup, narty.

³⁴ Zestawienie rzeczowo – finansowe operacji, załącznik nr 1 do umowy o przyznaniu pomocy 00290-6935-UM1610440/17.

³⁵ Zakres rzeczowy określony we wniosku o dofinansowanie.

³⁶ Obejmującą m.in. stół do ping-ponga, stół do szachów i ławki parkowe.

zgodnie z Programem OSA, który wymagał, przy projektowaniu, budowie i użytkowaniu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej będącej przedmiotem zadania inwestycyjnego przestrzegania Polskich Norm, a w szczególności: PN-EN 16630:2015-06, PN-EN 1176:2009 *Wyposażenie placów zabaw i nawierzchnie* z jej nowelizacjami oraz PN-EN 1177:2009 *Nawierzchnie placów zabaw amortyzujące upadki – Wyznaczanie krytycznej wysokości upadku*³⁷. W treści umowy nie zawarto obowiązku wykazania udzielającemu dofinansowanie, że zadanie inwestycyjne zostało zrealizowane zgodnie z ww. warunkami.

Norma PN-EN-1176-1 *Wyposażenie placów zabaw i nawierzchnie - Część 1 Ogólne wymagania bezpieczeństwa i metody badań*³⁸ zaleca, aby urządzenia do zabawy, w których wysokość swobodnego upadku³⁹ jest większa niż 600 mm i/lub urządzenia wymuszające ruch użytkownika, były ustawiane na nawierzchni wytłumiającej uderzenia na całej powierzchni zderzenia. Na placu zabaw Parku Miejskim nie wykonano nawierzchni wytłumiającej uderzenia przy urządzeniach o WSU powyżej 600 mm, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 382-396, 488-496)

Norma PN-EN-1176-7 *Wyposażenie placów zabaw i nawierzchnie – Część 7 Wytyczne instalowania, kontroli, konserwacji i eksploatacji*⁴⁰, zaleca po zakończonej instalacji nowego placu zabaw kontrolę wstępną, w celu oceny zgodności z odpowiednią częścią/częściami normy EN 1176. Po wykonaniu obiektu w Parku Miejskim nie przeprowadzono ww. kontroli, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 483-487)

Norma PN-EN-16630 wskazuje, że sprzęt siłowni plenerowych przeznaczony jest dla młodzieży i dorosłych lub użytkowników o wzroście powyżej 1 400 mm. Według oznaczeń na urządzeniach, do korzystania z urządzeń siłowni plenerowej w Parku Miejskim dopuszczono dzieci powyżej 10 roku życia, bez określenia kryterium wzrostu, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 488-496)

Usytuowanie obu nowobudowanych obiektów mis-r spełniało wymogi określone w § 40 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁴¹ w zakresie zachowania odległości od linii rozgraniczających ulicę, od okien pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi oraz miejsc gromadzenia odpadów. Kompleks sportowo-rekreacyjny w Parku Miejskim spełniał również wymogi zachowania odległości od stanowisk postojowych, określone w § 19 tego rozporządzenia. Przy lokalizacji obiektów placu zabaw w Modlimowie nie zachowano odległości od stanowisk postojowych dla samochodów osobowych, wymaganej przepisami w § 19 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 268-282)

Zgodnie z wymogiem określonym w § 41 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia *w sprawie warunków technicznych*, ogrodzenie nie może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt. Umieszczanie na ogrodzeniach, na wysokości mniejszej niż 1,8 m, ostro zakończonych elementów, drutu kolczastego, tłuczonego szkła oraz innych podobnych wyrobów i materiałów jest zabronione. Ponadto zgodnie z normą PN-EN 1176-1:2017-12 *Wyposażenie placów zabaw*

³⁷ Dalej: norma PN-EN 1177:2009.

³⁸ Dalej: norma PN-EN-1176-1.

³⁹ Dalej: WSU.

⁴⁰ Dalej: norma PN-EN-1176-7.

⁴¹ Dz.U. z 2015 r., poz. 1422 ze zm., dalej: *rozporządzenie w sprawie warunków technicznych*.

*i nawierzchnie, część 1 Ogólne wymagania bezpieczeństwa i metody badań*⁴², wystające elementy wykończenia wyposażenia, które znajdują się w strefie dostępnej dla użytkownika i wystają ponad 8 mm powinny mieć minimalny promień zaokrąglenia 3 mm. W przeciwnym wypadku powinny być osłonięte. Na terenie obiektu w Modlimowie realizacja inwestycji nie obejmowała wykonania ogrodzenia. Furtka ogrodzenia placu zabaw w Parku Miejskim posiadała elementy stwarzające zagrożenie dla bezpieczeństwa użytkowników, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 488-496)

Na terenie obiektu mis-r w Modlimowie znajdowały się urządzenia siłowni plenerowej wybudowane przed kontrolowanym przez NIK okresem. Według normy PN-EN 16630, wyposażenie siłowni nie jest przeznaczone do instalacji w bezpośrednim sąsiedztwie placów zabaw dla dzieci. Jeżeli jest ono instalowane w połączeniu z wyposażeniem placów zabaw, na placach zabaw, powinno być oddzielone od głównych miejsc zabawy za pomocą odpowiedniej odległości, ogrodzenia lub innych środków odgradzających. Siłownia znajduje się bezpośrednio przy placu zabaw⁴³, bez odgradzenia obu stref rekreacji od siebie. Łatwy dostęp dzieci przebywających na placu zabaw do urządzeń siłowni plenerowej, z których korzystają inne osoby, jak również możliwość użytkowania tych urządzeń przez dzieci oraz młodzież o wzroście poniżej 1400 mm, dla których te urządzenia nie są przeznaczone, stwarza ryzyko uderzenia lub zmiżdżenia oraz może doprowadzić do poważnych urazów i kontuzji.

(akta kontroli str. 336-353)

1.7. W § 7 umów zawartych z wykonawcami ustalono zasady dokonywania odbioru przedmiotu zamówienia. Końcowego odbioru miała dokonać komisja wyznaczona przez zamawiającego przy udziale inspektora nadzoru i wykonawcy. W przypadku stwierdzenia przez inspektora w trakcie odbioru, że występują odchylenia od przyjętych wymagań w opisach technicznych, lub innych poleceń lub ustaleń, inspektor winien ustalić zakres robót poprawkowych lub podjąć decyzję dotyczącą korekt i zmian. Końcowy odbiór ostateczny miał polegać na ocenie rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości. Komisja dokonująca odbioru robót zobowiązana była do ich oceny jakościowej i ilościowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, oceny wizualnej oraz zgodności wykonania robót z dokumentacją techniczną, normami technicznymi i wytycznymi. Wraz ze zgłoszeniem odbioru końcowego wykonawca zobowiązany był do przekazania zamawiającemu: 1) wymaganych dokumentów, protokołów, instrukcji użytkowania i innych dokumentów wymaganych stosownymi przepisami; 2) oświadczenia o zgodności wykonania przedmiotu umowy z opisem technicznym, obowiązującymi przepisami i normami oraz o uporządkowaniu terenu zagospodarowania; 3) dokumentów (atestów, certyfikatów) potwierdzających, że zamontowane elementy wyposażenia są zgodne z art. 10 ustawy *Prawo budowlane*.

Odbiór końcowy przedmiotu zamówienia został dokonany przez komisję, która sporządziła protokoły odbioru robót. We wszystkich przypadkach członkowie komisji stwierdzili, że roboty zostały wykonane zgodnie z zawartą umową i nie wnieśli żadnych uwag w czasie odbioru.

Na pytanie, w oparciu o jakie wyniki badań i pomiarów dokonano oceny jakościowej wykonanych robót oraz o sposób dokonywania oceny zgodności wykonania robót z dokumentacją techniczną, normami technicznymi i wytycznymi oraz na jakiej podstawie dokonano sprawdzenia należytego wykonania przedmiotu umowy

⁴² Dalej: norma PN-EN 1176-1.

⁴³ Odległość pomiędzy najbliższymi urządzeniami placu zabaw i siłowni plenerowej wynosi 3,9 m.

Kierownik Referatu wyjaśniła, że oceny jakościowej robót oraz zgodności wykonania robót z umową dokonano na podstawie wizji lokalnej, kart technicznych i certyfikatów przedstawionych przez wykonawcę zadania.

Odbiory robót przeprowadzone zostały nierzetelnie, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 211-248, 416-467, 483-484)

Zgodnie z normą PN-EN 1176-7:2009 zaleca się, aby urządzenie było instalowane w bezpieczny sposób. Według normy PN-EN 1176-1, urządzenia, których wysokość swobodnego upadku jest większa niż 600 mm powinny posiadać nawierzchnię tłumiącą uderzenia, a powyżej 1000 mm nie jest dopuszczalne stosowanie darni/gleby. W takim przypadku należy zastosować inny rodzaj nawierzchni amortyzującej wykonanej np. z piasku lub żwiru, kory albo wiórów⁴⁴ lub z innych materiałów zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 1177:2009. Wskazane w normie zalecenia mają na celu ograniczenie ryzyka urazu dziecka podczas korzystania z urządzeń. Burmistrz nie podjął działań w celu wykonania w przestrzeniach upadku nawierzchni amortyzujących, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 229-246, 268-282, 288-335, 444-459, 488-496)

*Stwierdzone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie zapewniono rzetelnego oraz w pełni zgodnego z zasadami określonymi w umowach zawartych z wykonawcami odbioru prac, polegających na wykonaniu kompleksowej dostawy wraz z montażem elementów wyposażenia placu zabaw w Modlimowie oraz budowy kompleksu sportowo-rekreacyjnego na terenie Parku Miejskiego w zakresie oceny jakościowej wykonanych prac, na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów oraz oceny wizualnej, a także wykonania przedmiotu umowy zgodnie z dokumentacją techniczną, zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej, obowiązującymi przepisami oraz Polskimi Normami. I tak:

a) członkowie komisji dokonujący odbioru prac w imieniu inwestora, przyjęli dostarczone przez wykonawcę placu zabaw w Parku Miejskim dokumenty: kartę gwarancyjną, karty techniczne wraz z certyfikatami, zawierające w odniesieniu do trzech urządzeń⁴⁵, niezgodne wzajemnie zapisy dotyczące nazw urządzeń i ich numerów katalogowych. Ponadto dla urządzenia o nazwie wg karty gwarancyjnej „Równoważnia na sprężynach – trzyramienna” o numerze katalogowym PA-17, dostarczono certyfikat, który dotyczył urządzenia o nazwie „urządzenie kołyszące”, a zgodnie z załącznikiem do tego certyfikatu symbol PA-17 dotyczył urządzenia kołyszącego czteroosobowego. Dla zainstalowanego urządzenia „pajacyk” dostarczono kartę techniczną i gwarancję na urządzenie projektowane, tj. „wahadło”, a nie na urządzenie faktycznie zainstalowane.

Nie wyegzekwowano od wykonawcy obiektu mis-r w Modlimowie dostarczenia poprawnych kart gwarancyjnych, kart technicznych oraz certyfikatów. Dla wszystkich pięciu urządzeń w ww. dokumentach znajdowały się rozbieżne zapisy dotyczące ich nazw i numerów katalogowych. Ponadto tabliczki znamionowe umieszczone na urządzeniach nie zawierały danych identyfikujących te urządzenia lub tabliczki były zakryte, uniemożliwiając odczytanie ich treści.

Powyższe nie umożliwiło jednoznacznego stwierdzenia, zgodności zamontowanych urządzeń z dostarczoną dokumentacją. Pomimo tego nie

⁴⁴ Wymagana grubość warstwy amortyzującej wg zaleceń normy PN-EN 1176-1.

⁴⁵ Zestaw zabawowy, podwójna huśtawka wagowa oraz trzyramienna równoważnia na sprężynach.

wystąpiono do wykonawcy o wyjaśnienie rozbieżności i przedłożenie prawidłowych dokumentów.

(akta kontroli str. 223-246, 430-459, 479-482)

Kierownik Referatu wyjaśniła, że komisja dokonująca odbioru urządzeń przeoczyła niezgodności w dostarczonej przez wykonawcę dokumentacji. W sprawie przyczyn niewyegzekwowania dostarczenia przez wykonawcę karty technicznej oraz gwarancji na zainstalowane urządzenie „pajacyk”, wyjaśniła, że nie egzekwowano tych dokumentów z powodu przeświadczenia, że zamontowano urządzenie „wahadło”, na które dostarczono stosowne dokumenty.

(akta kontroli str. 361-371, 468-478, 549)

W dniu 16 maja 2019 r., w trakcie kontroli NIK, producent dostarczył poprawne karty techniczne oraz kartę gwarancyjną zgodną z przedłożonymi certyfikatami na urządzenia zamontowane na placu zabaw w Modlimowie oraz poprawną kartę gwarancyjną, certyfikat na urządzenie kołyszące oraz karty techniczne na zestaw zabawowy i huśtawkę wahadłową, tj. urządzenia zamontowane w Parku Miejskim.

(akta kontroli str. 367-371, 472-478)

b) wszystkie urządzenia zainstalowane na placu zabaw w Modlimowie nie były zgodne z normą PN-EN 1176 ponieważ:

- w piaskownicy sześciokątnej z siedziskami, niezgodnie z normą PN-EN 1176-1, kapsle zabezpieczające miejsca łączenia śrubami były niedostosowane do montażu na powierzchniach zaokrąglonych, ponadto nie zaokrąglono wystających końców wałków tworzących piaskownicę, co mogło skutkować potykaniem się o wystające „rogi”;

- w huśtawce potrójnej, w dolnych częściach zawiesi huśtawek zastosowano nieodpowiednie łączniki zawiesi⁴⁶, co stwarzało ryzyko zakleszczenia palca; w bocianim gnieździe przy mocowaniu zawiesi do belki nie zastosowano dodatkowego zabezpieczenia np. łańcucha, zastępującego łączenie siedziska z belką w razie zerwania się głównego połączenia, co było niezgodnie z normą PN-EN 1176-2:2017-12;

- w huśtawce wagowej nie zapewniono wystarczającej przestrzeni upadku dla każdej z huśtawek, montując je w odległości 58 cm od siebie niezgodnie z normą PN-EN 1176-6+AC:2019-03. Prześwit między siedziskami powinien wynosić, co najmniej 200 cm;

- w zjeździe linowym, niezgodnie PN-EN 1176-4:2017-12, prześwit pod siedziskiem w części startowej na podeście (pod obciążeniem) wynosił 34 cm, a winien wynosić co najmniej 35 cm, ponadto występowało ryzyko zakleszczenia palca w szelki na połączeniu dwoma łańcuchami zawiesia siedziska z suwnicą, sposób łączenia słupów nie zapewniał odpowiedniej wytrzymałości konstrukcji, wystawały gwinty śrub przy łączeniu w dolnym pasie pod podestem stwarzając ryzyko urazu, w strefie zarezerwowanej dla powierzchni zderzenia podczas zahamowania suwnicy znajdowały się słupy;

- w zestawie zabawowym, niezgodnie PN-EN 1176-1, istniała możliwość wejścia na daszek wieży o WSU 3 110 mm⁴⁷. Stanowiło to naruszenie zakazu konstruowania urządzeń zabawowych o WSU > 3 000 mm. Ponadto brakowało oznakowania poziomego gruntu na urządzeniu, przy części startowej zjeżdżalni istniało ryzyko zakleszczenia odzieży (test guzika negatywny – ryzyko uduszenia), a długość części startowej wynosiła 86 mm zamiast wymaganego minimum

⁴⁶ Otwór umożliwiał wniknięcie próbnikiem o fi 8,6 mm i nie umożliwiał wniknięcia próbnikiem o fi 12 mm.

⁴⁷ Poziome profile metalowych belek (80 x 80 mm) od pionowego tunelu i ścianki wspinaczkowej umożliwiały wspinanie się na konstrukcję urządzenia i osiągnięcie WSU 2 320 mm (tunel pionowy) i 2 230 mm (ścianka wspinaczkowa). W przypadku tunelu pionowego istniała możliwość wejścia na daszek wieży.

350 mm. W wejściu za pomocą drabinki giętej mogło dojść do zakleszczenia głowy/szyi dziecka. Na wieży z drabiną poziomą do przechodzenia w zwisie, prześwit między podestem a barierką zabezpieczającą przed upadkiem, stwarzał ryzyko zakleszczenia głowy/szyi, a wystające gwinty śrub przy łączeniu drabinki poziomej ze słupem nośnym (na wysokości ok. 1 500 mm) stwarzały ryzyko urazu.

(akta kontroli str. 288-335)

W sprawie przyczyn odebrania urządzeń wykonanych lub zainstalowanych niezgodnie z wymaganiami Polskich Norm Kierownik Referatu wyjaśniła, że komisja nie była w posiadaniu normy, na podstawie której mogła stwierdzić jakiegokolwiek nieprawidłowości urządzenia.

(akta kontroli str. 354-356)

Urządzenie do ćwiczeń „pajacyk” zamontowane na siłowni plenerowej w Parku Miejskim nie posiadało wymaganej tabliczki informacyjnej. Zgodnie normą PN-EN 16630:2015-06, na każdym urządzeniu wyposażenia siłowni lub w jego pobliżu powinny być przymocowane w trwałej i wyraźnie widocznej formie informacje zawierające m.in. instrukcje ćwiczeń z odpowiednimi piktogramami oraz główne funkcje sprzętu. Sprzęt należy znakować czytelnie i trwale umieszczonymi w widoczny sposób informacjami, zawierającymi m.in. nazwę i adres producenta, oznakowanie sprzętu i rok produkcji oraz numer i datę normy europejskiej.

(akta kontroli str. 488-496)

Kierownik Referatu i Inspektor ds. inwestycji wyjaśniły, że podczas odbioru nie zauważono braku oznakowania tabliczką znamionową.

(akta kontroli str. 479-482, 553-555)

c) na siłowni plenerowej w Parku Miejskim, zamiast projektowanego urządzenia „wahadło” wykonawca zainstalował urządzenie „pajacyk”. Wykonawca był zobowiązany do realizacji przedmiotu umowy zgodnie z SIWZ, do którego załącznik stanowiła dokumentacja projektowa.

(akta kontroli str. 70-105, 436-443, 488-496, 743-766)

Kierownik Referatu i Inspektor ds. inwestycji wyjaśniły, że na etapie odbioru komisja sądziła, że otrzymała wszystkie zamówione urządzenia. Różnica w konstrukcji „pajacyka” w stosunku do „wahadła” nie została przez komisję wychwycona.

(akta kontroli str. 549, 661)

d) dwa urządzenia na placu zabaw w Parku Miejskim (równoważnia na trzech sprężynach i zestaw zabawowy) zamontowane zostały bez zachowania wymaganej odległości pomiędzy nimi. Strefy bezpieczeństwa (przestrzenie upadku) określone przez producenta w kartach technicznych ww. urządzeń wynosiły dla równoważni 100 cm od brzegu siedziska oraz od ślizgu zjeżdżalni 170 cm. Stwierdzona na placu zabaw odległość pomiędzy ślizgiem zjeżdżalni zestawu zabawowego, a równoważnią wynosiła 180 cm, zamiast co najmniej 2,70 cm. Strefy bezpieczeństwa (przestrzenie upadku) tych urządzeń nachodziły na siebie na 90 cm⁴⁸, pomimo iż w projekcie zagospodarowania terenu przewidziano, że przestrzenie upadku ustalone dla urządzeń nie będą na siebie zachodziły. Ponadto zgodnie z normą PN-EN 1176-1 przestrzenie upadku nie mogą na siebie zachodzić m.in. w przypadku zjeżdżalni.

(akta kontroli str. 101, 444, 457, 488-496)

Kierownik Referatu wyjaśniła, że komisja odbiorowa nie dostrzegła, że strefy bezpieczeństwa nachodzą na siebie.

(akta kontroli str. 485-487)

⁴⁸ Ślizg zjeżdżalni zestawu zabawowego znajdował się w strefie zarezerwowanej dla przestrzeni upadku równoważni.

e) urządzenia siłowni plenerowej w Parku Miejskim posiadały oznaczenia niezgodne z normą z PN-EN16630:2015. Według tej normy, sprzęt siłowni plenerowych przeznaczony jest dla młodzieży i dorosłych lub użytkowników o wzroście powyżej 1 400 mm. Na tabliczkach informacyjnych przytwierdzonych do pięciu⁴⁹ urządzeń, podano, że przeznaczone są do użytkowania m.in. przez dzieci powyżej 10 roku życia, przy czym dzieci poniżej 14 roku powinny korzystać z urządzeń pod opieką osoby dorosłej. Nie podano ograniczenia dotyczącego wzrostu użytkowników.

(akta kontroli str. 488-496)

Kierownik Referatu oraz Inspektor ds. inwestycji wyjaśniły, że podczas odbioru komisja nie była w posiadaniu normy, na podstawie której mogła stwierdzić jakiegokolwiek nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 479-481, 553-555)

f) furtka ogrodzenia placu zabaw w Parku Miejskim o wysokości 1,0 m posiadała wystające do góry na wysokość około 10 mm ucięte prostopadłe, niezabezpieczone końce stalowych prętów o średnicy 6 mm, co stwarzało zagrożenie dla użytkowników obiektu. W myśl przepisów § 41 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, ogrodzenie nie może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt, a umieszczanie na ogrodzeniach, na wysokości mniejszej niż 1,8 m, ostro zakończonych elementów, drutu kolczastego, tłuczonego szkła oraz innych podobnych wyrobów i materiałów jest zabronione. Także norma PN-EN 1176-1 wskazuje, że wystające elementy wykończenia wyposażenia, które znajdują się w strefie dostępnej dla użytkownika i wystają ponad 8 mm powinny mieć minimalny promień zaokrąglenia 3 mm. W przeciwnym wypadku powinny być osłonięte.

(akta kontroli str. 488)

Kierownik Referatu oraz Inspektor ds. inwestycji wyjaśniły, że podczas odbioru zadania nie stwierdzono, że furtka ogrodzenia placu zabaw posiada ostro zakończone elementy w postaci kłującego zakończenia lub tnącej, wyostrejzonej krawędzi. W związku z powyższym dokonano odbioru.

(akta kontroli str. 479-481, 553-555)

Pomimo wyżej wskazanych odstępstw od warunków realizacji zawartych umów, komisja dokonująca odbioru prac od wykonawcy stwierdziła, że roboty zostały wykonane bez zastrzeżeń.

(akta kontroli str. 221-222, 426-429)

2. Burmistrz nie podjął działań w celu ograniczenia ryzyka urazu dzieci korzystających z nowobudowanych placów zabaw, poprzez wykonanie w przestrzeniach upadku z urządzeń nawierzchni amortyzujących.

Nie zlecono wykonania w strefach bezpieczeństwa/strefach upadku z urządzeń w Parku Miejskim i w Modlimowie w ramach realizowanych inwestycji oraz nie wykonano we własnym zakresie w trakcie eksploatacji obiektów nawierzchni amortyzującej upadki np. z piasku lub żwiru, kory albo wiórów⁵⁰ lub z innych materiałów, zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 1177:2009 i pozostawiono grunt rodzimy porośnięty trawą; dla zestawów urządzeń zabawowych o WSU powyżej 1000 mm⁵¹, huśtawek wahadłowych⁵², huśtawek wagowych wymuszających ruch użytkownika oraz kolejki linowej.

(akta kontroli str. 229-246, 268-282, 288-335, 444-459, 488-496)

⁴⁹ Na szóstym urządzeniu było brak tabliczki.

⁵⁰ Wymagana grubość warstwy amortyzującej wg zaleceń normy PN-EN 1176-1.

⁵¹ W Parku Miejskim podest o WSU-1,25 m i dwie zjeżdżalnie wymuszające ruch, w Modlimowie tunel pionowy o WSU 2,3 m i ścianka wspinaczkowa o WSU 2,2 m, a ponadto zjeżdżalnia wymuszająca ruch użytkownika.

⁵² W Parku Miejskim huśtawka podwójna o strefie bezpieczeństwa 27,51 m² (3,93 m x 7 m) a Modlimowie huśtawka potrójna o strefie bezpieczeństwa 50,25 m² (6,7m x 7,5 m).

Kierownik Referatu oraz Inspektor ds. inwestycji wyjaśniły, że z uwagi na ograniczone środki finansowe na realizację zadania nie zawarto obowiązku wykonania nawierzchni amortyzującej.

(akta kontroli str. 485-487)

3. Odbioru robót dotyczących budowy kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Parku Miejskim dokonano w formie komisyjnego odbioru w dniach 15 października 2018 r. (I etap) i 19 lutego 2019 r. (II etap). Przed odbiorem robót i oddaniem obiektu do użytkowania nie przeprowadzono zalecanej przez normę PN-EN 1176-7 kontroli wstępnej przez osobę kompetentną, w celu oceny zgodności z odpowiednimi częściami normy EN 1176.

(akta kontroli str. 426-429)

W sprawie nieprzeprowadzenia takiej kontroli Kierownik Referatu oraz Inspektor ds. inwestycji wyjaśniły, że norma zaleca przeprowadzenie kontroli wstępnej, a nie obowiązuje do jej przeprowadzenia. Komisja nie była w posiadaniu normy na podstawie, której mogła stwierdzić jakiegokolwiek nieprawidłowości urządzeń.

(akta kontroli str. 485-487, 553-555)

NIK nie podziela stanowiska podanego w wyjaśnieniach, ponieważ Gmina była zobowiązana, zgodnie z treścią z § 5 ust. 1 umowy o dofinansowanie obiektu mis-r w Parku Miejskim⁵³, do realizacji zadania zgodnie z Programem OSA, który nakazywał przy projektowaniu, budowie i użytkowaniu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, będącej przedmiotem zadania inwestycyjnego przestrzeganie Polskich Norm, w tym normy 1176.

4. Nie zapewniono realizacji placu zabaw w Modlimowie zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi.

Urządzenia placu zabaw usytuowane zostały w mniejszej odległości od stanowisk postojowych przeznaczonych dla samochodów, niż wymagana przepisami § 19 ust. 1 pkt 1 w związku z § 40 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych. W trakcie oględzin przeprowadzonych 9 kwietnia 2019 r., na wyznaczonych 16 miejscach postojowych przy placu zabaw parkowało 12 samochodów osobowych. Zjazd linowy znajdował się w odległości 3,75 m od parkingu samochodowego od strony południowo – wschodniej oraz 3,6 m od parkingu samochodowego znajdującego się od strony południowo – zachodniej, przy wymaganej odległości nie mniejszej niż 10 m.

(akta kontroli str. 268-282, 288-335)

Kierownik Referatu wyjaśniła, że ww. rozporządzenie nie ma w tym przypadku zastosowania. Teren przy szkole jest utwardzony, jednakże nie stanowi parkingu i nie posiada oznakowania wskazującego na parking.

(akta kontroli str. 357-360)

NIK nie podziela przedstawionego stanowiska, gdyż z treści § 3 pkt 25 ww. rozporządzenia wynika, że parkingiem jest wydzielona powierzchnia terenu przeznaczona do postoju i parkowania samochodów, składająca się ze stanowisk postojowych oraz dojazdów łączących te stanowiska, jeżeli takie dojazdy występują. Podczas oględzin stwierdzono, że na utwardzonym terenie przylegającym do placu zabaw oraz budynku szkoły znajdowały się wydzielone miejsca przeznaczone dla postoju samochodów i na tych miejscach parkowały samochody. Przepisy ww. rozporządzenia nie nakładają wymogu oznakowania wskazującego na parking.

⁵³ Umowa Nr 2018/0542/2821/SubA/DIS/OSA z 20 sierpnia 2018 r.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie urządzania obiektów małej mis-r.

Nie zapewniono, aby nowobudowane obiekty zostały zrealizowane zgodnie z wymogami wynikającymi z przepisów techniczno-budowlanych oraz zasad wiedzy technicznej określonych w Polskich Normach, a także w sposób zapewniający bezpieczeństwo użytkowników. Pomimo iż w umowach zawartych z wykonawcami wymagano przestrzegania ww. zasad, to od wykonawców nie wyegzekwowano wykonania prac zgodnie z warunkami umów oraz przekazania prawidłowej dokumentacji powykonawczej. Odbiory robót przeprowadzone zostały nierzetelnie i skupiały się głównie na sprawdzeniu realizacji zakresu rzeczowego umów. W konsekwencji część dostarczonych urządzeń nie posiadała prawidłowej dokumentacji, nie spełniała wymogów wynikających z Polskich Norm, została zamontowana niezgodnie z instrukcjami montażu, kartami technicznymi oraz zasadami określonymi w Polskich Normach. Ponadto w Modlimowie nie zachowano wymaganej odległości placu zabaw od miejsc postojowych, furtka ogrodzenia placu zabaw w Parku Miejskim posiadała elementy stwarzające zagrożenie dla bezpieczeństwa użytkowników, nie wykonano także w strefach upadku z urządzeń nawierzchni amortyzujących, a według oznaczeń na urządzeniach siłowni plenerowej w Parku Miejskim istniało ryzyko korzystania z nich przez dzieci, dla których nie są one przeznaczone. Powyższe nieprawidłowości miały wpływ na obniżenie poziomu bezpieczeństwa użytkowników korzystających z obiektów. Sposób realizacji kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Parku Miejskim stanowił także naruszenie warunków umowy o dofinansowanie obiektu z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, określonych Programem OSA, gdyż przy budowie obiektu nie zapewniono w pełni przestrzegania norm PN-EN 1176 i PN-EN 16630.

Zgodnie natomiast z wymogami wynikającymi z przepisów ustawy *Prawo budowlane*, Burmistrz dokonał organowi administracji architektoniczno-budowlanej zgłoszenia budowy obiektów mis-r, a także zapewnił przechowywanie w Urzędzie dokumentacji dotyczącej tych obiektów.

OBSZAR

2. Nadzór nad stanem technicznym oraz bezpieczeństwem obiektów mis-r

Opis stanu faktycznego

2.1. Rada Miejska w Płotach uchwaliła regulaminy określające zasady i tryb korzystania dla 24 placów, w tym dla 23 placów⁵⁴ w 2008 r. i dla jednego⁵⁵ w 2014 r. Regulaminy zabraniały m.in. przebywania na placach dzieci do lat 7 bez opieki osób dorosłych, palenia ognisk, zaśmiecania terenu, palenia tytoniu, spożywania napojów alkoholowych i wprowadzania zwierząt.

Nie uchwalono regulaminów dla placów zabaw w Czarnem (na działce nr 180), w Płotach przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie oraz w Łącznej.

Burmistrz wyjaśnił, że nie podjęto działań w celu uchwalenia regulaminów dla ww. placów zabaw przez niedopatrzenie i poinformował o podjęciu prac zmierzających do ich uchwalenia.

(akta kontroli str. 22)

⁵⁴ Uchwała Rady Miejskiej w Płotach Nr XIX/188/08 z dnia 30 czerwca 2008 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania z placów zabaw na terenach będących własnością Gminy Płoty (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z 2008 r., Nr 71, poz. 1562), dalej: uchwała XIX/188/08. Uchwała dotyczyła placów zabaw w Płotach: na os. 700-lecia, ul. Słonecznej, ul. Piastowej - Jedności Narodowej, ul. Jesionowej, w Parku Miejskim oraz w miejscowościach: Charnowo, Czarne, Dobiesław, Bądkowo, Karczewie, Lisowo, Mechowo, Modlimowo, Natolewice, Pniewo, Potuliniec, Słudwia, Sowno, Truskolas, Wicimice, Wyszobór, Wyszogóra.

⁵⁵ Uchwała nr XLIV/409/2014 Rady Miejskiej w Płotach z dnia 30 września 2014 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu korzystania z placu zabaw przy ul. Słonecznej w Płotach w ramach projektu „Budowa boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni syntetycznej i terenu rekreacyjnego na pozostałej części działki w Płotach, ul. Słoneczna” (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z 2014 r. poz. 3874).

Zgodnie z § 2 uchwały XIX/188/08, regulamin korzystania z placów zabaw na terenach będących własnością Gminy Płoty miał być podany do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie na tablicach usytuowanych na terenach placów zabaw. Regulamin został umieszczony na dwóch z sześciu (33,3%) placów zabaw objętych oględzinami podczas kontroli NIK, a na pozostałych czterech nie wywieszono regulaminu, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Gmina posiadała regulamin utrzymania czystości i porządku⁵⁶, w którym m.in. zobowiązano właścicieli nieruchomości do utrzymania w należytym porządku placów zabaw przeznaczonych do wspólnego użytku. Regulamin nie określał obowiązków w zakresie wymiany piasku w piaskownicach.

2.2.1. W punkcie 1.2 wystąpienia przedstawiono standardy kontroli zarządczej stanowiące stan pożądany w zakresie przygotowania organizacyjnego jednostki do realizacji zadań.

W strukturze organizacyjnej Urzędu nie zostały wskazane komórki odpowiedzialne za realizację zadań dotyczących nadzoru nad stanem technicznym oraz bezpieczeństwem obiektów mis-r. Zadań takich nie powierzono w zakresach czynności żadnemu pracownikowi Urzędu. Na podstawie ustnego polecenia byłego Burmistrza Płotów, sprawy związane z nadzorem i bieżącym utrzymaniem obiektów mis-r były wykonywane przez B.K. inspektora ds. ochrony środowiska w Referacie. Pracownik ten nie posiadał przygotowania zawodowego w zakresie wykonywania ww. zadań oraz nie uczestniczył w kursach i szkoleniach dotyczących obiektów mis-r. Powyższe zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 21, 27-52)

Urząd posiadał, przekazane przez producenta i jednocześnie wykonawcę obiektów mis-r w Parku Miejskim i Modlimowie *Ogólne instrukcje montażu, konserwacji i eksploatacji drewnianych lub metalowych urządzeń Fior Sp. z o.o.*, które były oparte na normach PN 1176-1 i PN 1176-7.

W instrukcjach tych, powołując się na ww. normy, wskazano następujące typy kontroli:

- a) regularne kontrole przez oględziny, o częstotliwości uzależnionej od intensywności eksploatacji urządzeń⁵⁷, mające na celu ujawnienie zagrożeń spowodowanych wandalizmem, zużyciem lub warunkami pogodowymi. Kontrole te powinny obejmować sprawdzenie m.in. wykończenia wygładzonych nawierzchni, wystawiania fundamentów, występowania ostrych krawędzi, brakujących części, nadmiernego zużycia części ruchomych. Powinny obejmować także sprawdzenie stanu czystości (usuwanie potłuczonego szkła lub innych zanieczyszczeń), prześwitów między urządzeniami a gruntem, jakości nawierzchni (uzupełnienie do prawidłowego poziomu nawierzchni z luźnych materiałów) oraz utrzymywanie wolnych przestrzeni wokół urządzeń;
- b) kontrole funkcjonalne – wykonywane co 3 miesiące - bardziej szczegółowe niż kontrole regularne, mające na celu sprawdzenie funkcjonowania i stabilności sprzętu oraz stopnia jego zużycia, a także stanu elementów fabrycznie zamkniętych (nierozbieralnych). Poza czynnościami kontroli regularnej powinny obejmować sprawdzenie i dokręcenie m.in. łożysk w huśtawkach i karuzelach, połączeń ślizgów z konstrukcjami drewnianymi lub metalowymi, sprężyn do bloczków betonowych przy huśtawkach na sprężynach, połączeń opon

⁵⁶ Uchwała nr XXVIII/265/2013 Rady Miejskiej w Płotach z dnia 10 maja 2013 r. w sprawie w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Płoty (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z 2013 r., poz. 3712).

⁵⁷ Codzienne na placach zabaw intensywnie użytkowanych lub narażonych na wandalizm, z rekomendowaną częstotliwością raz na tydzień, a w okresie jesienno-zimowym – co dwa tygodnie lub raz na miesiąc.

z łańcuchami w huśtawkach i przeplotniach, sprawdzenie oczek łańcucha w huśtawkach i przeplotniach, stabilności urządzeń w gruncie, grubości szczebli, mocowania blach w ślizgach, a także czyszczenie urządzeń;

- c) coroczne kontrole podstawowe – mające na celu ocenę ogólnego stopnia bezpieczeństwa wyposażenia, stanu fundamentów i powierzchni, obejmujące skutki działania czynników atmosferycznych, objawów gnicia i korozji, zmiany poziomu bezpieczeństwa wyposażenia wynikające z wykonanych napraw, dodania lub wymiany elementów. Kontrole takie mogą wymagać wydobycia lub demontażu pewnych części, smarowania, dociągnięcia nakrętek, regulacji naciągu lin i ewentualnego malowania elementów konstrukcji. Poza czynnościami kontroli regularnej i funkcjonalnej powinny obejmować także zabezpieczenie zaślepkami otworów w drewnie lub metalu. Kontrole takie powinny być wykonywane co 12 miesięcy, najlepiej w pierwszych kwartałach kolejnych lat przed okresem intensywnej eksploatacji.

Kontrole wymienione w punktach a) i b) powinny być wykonywane przez nabywcę urządzeń lub osoby (firmy) przez niego uprawnione, a kontrole wymienione w punkcie c) w okresie gwarancji przez wykonawcę lub autoryzowany serwis. Jeżeli kontrole ujawnią poważne usterki, powodujące zagrożenie bezpieczeństwa, w instrukcji zalecono ich bezzwłoczne usunięcie, a gdyby nie było to możliwe, zabezpieczenie urządzeń w sposób uniemożliwiający ich użytkowanie.

W instrukcjach wskazano, że normy zalecają, aby w celu zapobiegania wypadkom, właściciel lub zarządca placu zabaw zapewnił odpowiedni plan kontroli i jego przestrzeganie, nabywca podczas eksploatacji urządzeń stosował się do zaleceń producenta i ustanowił system nadzorowania bezpieczeństwa placu zabaw, a osoby nadzorujące stan bezpieczeństwa oraz wykonujące kontrole, naprawy i konserwacje były kompetentne. W razie potrzeby zalecono przeszkolenie personelu.

Określono również, że dokumentacja placu zabaw powinna zawierać m.in.: instrukcje kontroli, konserwacji i eksploatacji, protokoły kontroli, konserwacji, napraw, ewentualny rejestr eksploatacji, np. dziennik zarządcy placu zabaw wraz z ustalonymi pisemnie procedurami postępowania w razie wypadku, pożaru i podobnych zdarzeń awaryjnych.

(akta kontroli str. 223-228, 430-435)

Burmistrz nie ustalił zasad prowadzenia nadzoru nad obiektami mis-r, utrzymania ich w należytym stanie, ani obowiązku dokumentowania podejmowanych działań. Norma PN-EN 1176-7 zaleca, aby właściciel lub operator w celu zapobiegania wypadkom, zapewnił odpowiedni plan kontroli i aby był on przestrzegany na każdym placu zabaw. Zaleca się, aby w takim planie uwzględniono warunki lokalne i instrukcje producenta, które mogą decydować o częstotliwości niezbędnej kontroli. Norma PN-EN 1176-7 zaleca także sprawdzanie i konserwowanie urządzenia i jego elementów zgodnie z instrukcjami producenta i częstotliwością nie mniejszą, niż jest przez niego zalecana. W urzędzie brak było również dokumentów potwierdzających prowadzenie kontroli placu zabaw w Modlimowie oraz kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Parku Miejskim zgodnie z zasadami wskazanymi przez producenta, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 226-228, 433-435)

Praktyka stosowana w Urzędzie w zakresie nadzoru nad obiektami mis-r polegała (według złożonych wyjaśnień) na wykonywaniu przez B.K. - inspektora ds. ochrony środowiska w sposób doraźny czynności polegających na sprawdzeniu czystości placów zabaw i stanu urządzeń, w niektórych przypadkach wykonywanych w obecności pracownika ZGKiM oraz przyjmowaniu od mieszkańców, sołtysów i pracowników szkół informacji o zaobserwowanych nieprawidłowościach

na obiektach. W przypadku stwierdzenia uszkodzenia podejmowane działania polegały na przygotowywaniu zlecenia dla ZGKiM na wykonanie naprawy.

(akta kontroli str. 557-560)

Urządzenia siłowni plenerowych były objęte kontrolami gwarancyjnymi przeprowadzonymi 20 kwietnia 2017 r. i 28 marca 2018 r. przez ich dostawcę. W wyniku kontroli stwierdzono, że urządzenie orbitrek zainstalowane w Wicimicach zostało uszkodzone i należy je wymienić.

(akta kontroli str. 686-711)

Uszkodzone urządzenie zostało wymienione w maju 2017 r.

(akta kontroli str. 712-713)

Zadania związane z bieżącym utrzymaniem obiektów mis-r polegające na koszeniu trawy w okresie od maja do września, wywozie nieczystości z koszy na śmieci – dwa razy w miesiącu oraz wymianie piasku w piaskownicach – dwa razy w roku, na podstawie porozumień zawartych z Gminą⁵⁸, były realizowane przez ZGKiM.

(akta kontroli str. 581-591)

Zgodnie ze statutem⁵⁹, ZGKiM jest jednostką użyteczności publicznej, prowadzącą działalność gospodarczą, której przedmiotem jest organizowanie oraz zapewnianie ciągłego zaspokajania potrzeb mieszkańców na usługi komunalne oraz świadczenie tych usług, m.in. w zakresie obsługi oraz utrzymania w należytym stanie technicznym i sanitarno-estetycznym miejskich urządzeń komunalnych w zakresie otrzymanych środków. Jego działalność jest dotowana z budżetu Gminy. W § 5 statutu wskazano, że zakres i rozmiar świadczonych usług w zakresie eksploatacji i remontów miejskich urządzeń komunalnych, mierzony jest wielkością dopłat z budżetu Gminy. W latach 2017-2019 ZGKiM nie otrzymywał dotacji na obsługę i utrzymanie placów zabaw i siłowni plenerowych w należytym stanie technicznym

(akta kontroli str. 593-599, 601)

W sprawie zabezpieczenia piaskownic przez zanieczyszczeniem i dostępem zwierząt, B.K. wyjaśniła, że ZGKiM dwukrotnie w ciągu roku wymieniał piasek we wszystkich piaskownicach należących do Gminy. Nie stosowano zabezpieczeń typu plandeki lub pokrywy ponieważ byłyby narażone na dewastacje oraz wymagałyby codziennego zakładania i zdejmowania. Kwestia ta została uregulowana poprzez ustalenie w regulaminach placów zabaw zakazu zaśmiecania terenu, palenia tytoniu i wprowadzania zwierząt.

(akta kontroli str. 560)

Dyrektor ZGKiM poinformował, że w piaskownicach był stosowany piasek płukany, pochodzący z miejscowej żwirowni (...), nieposiadający atestu higienicznego.

(akta kontroli str. 602)

W planie finansowym Urzędu były zabezpieczone środki na utrzymanie obiektów mis-r w dziale 926 Kultura fizyczna, rozdział 92695 Pozostała działalność w następujących kwotach: 55 750 zł w 2017 r., 36 025,20 zł w 2018 r., 13 700 zł w 2019 r.

(akta kontroli str. 603-605)

2.3. Gmina posiadała ubezpieczenie mienia i od odpowiedzialności cywilnej wynikające z umów zawartych z Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”

⁵⁸ Porozumienia: nr ROŚiD/3/2013 zawarte 2 maja 2013 r., nr KULT/2/2015 zawarte 1 marca 2015 r., nr ROŚiD/1/2018/BK zawarte 1 czerwca 2018 r.

⁵⁹ Zatwierdzonym uchwałą nr 24/23/91 Zarządu Gminy i Miasta w Płotach z dnia 13 maja 1991 r.

z siedzibą w Koszalinie. Zakres ubezpieczenia obejmował m.in. odpowiedzialność za szkody powstałe na terenie obiektów sportowo-rekreacyjnych i placów zabaw.

(akta kontroli str. 606-644)

W 2017 r. Gmina uzyskała odszkodowanie w wysokości 3 972,90 zł za zdewastowane urządzenie siłowni plenerowej w Wicimicach. W ww. okresie nie były zgłaszane roszczenia w związku z wypadkami i innymi zdarzeniami na obiektach mis-r.

(akta kontroli str. 166-167)

2.4. Zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*, obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli okresowej, co najmniej raz na pięć lat, polegającej m.in. na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia.

Obiekty małej architektury, stanowiące wyposażenie obiektów mis-r zarządzanych przez Urząd, nie były objęte takimi kontrolami, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 21, 645-648)

2.5.1. Zgodnie z przepisami art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi*⁶⁰, właściciel, posiadacz lub zarządzający nieruchomością, obowiązani są utrzymywać ją w należyłym stanie higieniczno-sanitarnym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym.

Zgodnie z treścią art. 61 pkt 1 ustawy *Prawo budowlane*, właściciel lub zarządca obiektu budowlanego obowiązany jest utrzymywać i użytkować obiekt budowlany zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2 tej ustawy, tj. w sposób zgodny z przeznaczeniem oraz utrzymywać go w należyłym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności, w zakresie związanym z wymaganiami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1-7 tej ustawy.

W trakcie kontroli NIK nie był zapewniony należyty stan sanitarno-higieniczny, techniczny i estetyczny pięciu z sześciu obiektów mis-r poddanych oględzinom. Dopuszczono do nadmiernego pogorszenia właściwości użytkowych i sprawności technicznej urządzeń zlokalizowanych na tych obiektach mis-r, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Powołany przez NIK biegły, ocenił poziom bezpieczeństwa placu zabaw w Modlimowie jako niski, a siłowni plenerowej w Modlimowie jako średni.

W związku ze stwierdzeniem złego stanu obiektów na placu zabaw w Modlimowie i Sownie kontrolerzy w dniach 9 i 25 kwietnia 2019 r. zawiadomili Burmistrza w trybie art. 51 ustawy o NIK o stwierdzonym bezpośrednim niebezpieczeństwie dla życia lub zdrowia ludzkiego potencjalnych użytkowników tych obiektów, w celu podjęcia działań dla zapobieżenia jego skutkom.

(akta kontroli str. 283-284, 288-353, 488-539, 540)

W odpowiedzi Burmistrz powiadomił, że w dniu 10 kwietnia 2019 r. wprowadził zakaz wstępu na plac w Modlimowie i zlecił demontaż zużytych elementów wyposażenia, a w dniu 29 kwietnia 2019 r. zlecił likwidację placu zabaw w Sownie, zdemontowanie ogrodzenia i posprzątanie terenu. ZGKiM w dniu 9 maja 2019 r. zlikwidował plac zabaw w Sownie.

(akta kontroli str. 285-286, 541-548)

⁶⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 151, ze zm., dalej: ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych.

Przy urządzeniach wybudowanych przed kontrolowanym okresem o WSU większej 1000 mm, takich jak drabinki, huśtawki, zjeżdżalnie, nie zastosowano nawierzchni amortyzującej upadki. Oględziny pięciu placów zabaw wykazały, że w strefie upadku z takich urządzeń znajdował się grunt rodzimy zbity, miejscami porośnięty trawą, który nie zapewniał amortyzacji w przypadku upadku dziecka z urządzenia. Zgodnie z normą PN-EN 1176-7, zaleca się, aby urządzenie było instalowane w bezpieczny sposób. Norma PN-EN 1176-1 wskazuje, aby urządzenia, których wysokość swobodnego upadku jest większa niż 600 mm posiadały nawierzchnię tłumiącą uderzenia, a powyżej 1000 mm nie jest dopuszczalne stosowanie darni/gleby. W takim przypadku należy zastosować inny rodzaj nawierzchni amortyzującej⁶¹ zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 1177:2009. Wskazane w normie zalecenia mają na celu ograniczenie ryzyka urazu dziecka podczas korzystania z urządzeń.

(akta kontroli str. 268-282, 290-335, 488-539, 651-685)

Zgodnie z przepisami art. 5 ust. 1 pkt 10 oraz ust. 1a ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych⁶², zabrania się palenia wyrobów tytoniowych, w tym palenia nowatorskich wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych w ogólnodostępnych miejscach przeznaczonych do zabaw dzieci, a właściciel lub zarządzający obiektem, w którym obowiązuje zakaz, jest obowiązany umieścić w widocznych miejscach odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne, informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych na terenie obiektu. Na jednym obiekcie mis-r⁶³ spośród sześciu objętych oględzinami (16,7%) umieszczono odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne, informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych. Na pozostałych pięciu nie umieszczono takiej informacji, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 279, 495, 504, 514, 523, 536)

W kontrolowanym okresie, na pracowników Urzędu nie zostały nałożone kary za zaniechanie realizacji przewidzianych prawem obowiązków ani za niezapewnienie należytego stanu obiektów mis-r.

(akta kontroli str. 650)

2.5.2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gryficach⁶⁴ przeprowadził 13 i 20 września 2018 r. kontrole sześciu placów zabaw⁶⁵. W wyniku kontroli stwierdzone zostały nieprawidłowości stanowiące naruszenie art. 22 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych, m.in.

- zgromadzone belki drewniane stanowiące zagrożenie dla osób przebywających i bawiących się na placu zabaw w Pniewie,
- spróchniałe elementy piaskownicy w Sownie, Natolewicach i w Mechowie ponadto z wystającymi metalowymi elementami,
- spróchniałe, z ubytkami elementy huśtawek na placach zabaw w Mechowie, Sownie, Truskolasie i Wytoku,
- brak lub nieczytelne regulaminy na wszystkich kontrolowanych placach,
- niepełne ogrodzenia z wystającymi elementami metalowymi w Sownie,
- przechylona konstrukcja zjeżdżalni w Sownie,

⁶¹ Wykonanej np. z piasku lub żwiru, kory albo wiórów (wymagana grubość warstwy amortyzującej wg zaleceń normy PN-EN 1176-1) lub z innych materiałów.

⁶² Dz. U. z 2018 r. poz. 1446, ze zm., dalej: ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

⁶³ Na placu zabaw w Parku Miejskim.

⁶⁴ Dalej: PPIS.

⁶⁵ W Pniewie, Natolewicach, Mechowie, Sownie, Truskolasie i Wytoku.

- braki elementów konstrukcyjnych urządzeń placu zabaw w Mechowie i Truskolasie,
- skorodowane elementy drabinki metalowej w Wytoku,
- zachwaszczona i porośnięta trawą piaskownica w Wytoku.

W trakcie kontroli w Pniewie, Natolewicach, Mechowie i Sownie wydane zostały zalecenia doraźne dotyczące zabezpieczenia wyposażenia w taki sposób, aby nie stwarzało zagrożenia dla osób przebywających i bawiących się na terenie placów zabaw. Kontrole sprawdzające przeprowadzone przez PPIS wykazały, że wykonane zostały zalecenia dotyczące placów zabaw w Pniewie i Natolewicach, natomiast dotyczące pozostałych placów nie zostały wykonane.

W związku z ustaleniami kontroli, PPIS wydał decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości w terminie do 29 marca 2019 r., przedłużonym na wniosek Gminy Płoty do 10 maja 2019 r. Do czasu kontroli NIK zalecenia pokontrolne dotyczące placów zabaw w Mechowie i Sownie nie zostały w pełni zrealizowane. Kontrole sprawdzające wykonanie ww. decyzji przeprowadzone przez PPIS 13 maja 2019 r. stwierdziły, że place zabaw w Sownie, Mechowie, Wytoku i Truskolasie zostały zlikwidowane.

(akta kontroli str. 651-685)

W latach 2017-2019 (I kw.) inne organy nie prowadziły kontroli obejmujących swoim zakresem obiekty mis-r zarządzane przez Urząd.

(akta kontroli str. 652)

2.6. W badanym okresie na obiektach mis-r nie odnotowano wypadków spowodowanych ich nieodpowiednim stanem technicznym. Do Urzędu nie były składane w tym okresie skargi ani wnioski dotyczące obiektów mis-r. Gmina nie prowadziła działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do użytkowników tych obiektów.

(akta kontroli str. 558, 718-719)

Pismem z 31 sierpnia 2017 r. PPIS zawiadomił Burmistrza o przypadku pogryzienia dziecka przez szczura na placu zabaw przy ul. Słonecznej w Płotach i zalecił niezwłoczne podjęcie działań profilaktycznych zwalczających gryzonie w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym. Burmistrz 4 września 2017 r. skierował do Spółdzielni Mieszkaniowej „GRYF” w Płotach prośbę o pilne przeprowadzenie deratyzacji w bloku, do którego przylegał plac zabaw. W odpowiedzi Prezes Spółdzielni Mieszkaniowej powiadomił Burmistrza i PPIS o działaniach deratyzacyjnych w administrowanych budynkach mieszkalnych polegających na wykładaniu środków przeciwko gryzoniom w piwnicach, studzienkach kanalizacyjnych i boksach na zanieczyszczenia.

(akta kontroli str. 714-716)

2.7. W sprawie problemów związanych z urządzeniem i utrzymaniem obiektów mis-r Burmistrz wyjaśnił, że dochodziło do pojedynczych przypadków dewastacji obiektów, które nie były rejestrowane.

(akta kontroli str. 558)

*Stwierdzone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Burmistrz nie zapewnił przygotowania organizacyjnego do realizacji przez pracowników zadań dotyczących nadzoru nad stanem technicznym oraz bezpieczeństwem mis-r. Nie wyznaczył i nie wskazał w regulaminie organizacyjnym Urzędu komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za nadzór nad stanem technicznym oraz bezpieczeństwem obiektów mis-r. W zakresach czynności nie powierzył żadnemu z pracowników Urzędu realizacji ww. zadań. Nie ustalił zasad prowadzenia

nadzoru nad ww. obiektami, utrzymania ich w należyтым stanie, jak również nie zapewnił pracownikom przygotowania do realizacji takich zadań.

B.K. - inspektor ds. ochrony środowiska wyjaśniła, że nadzór nad obiektami mis-r zlecony jej został ustnie przez byłego Burmistrza, lecz nie otrzymała żadnych instrukcji w sprawie sposobu sprawowania tego nadzoru. W okresie zatrudnienia w Urzędzie prowadziła sprawy związane z rolnictwem, ochroną środowiska, gospodarką leśną oraz prowadziła stałą współpracę z sołtysami i radami sołeckimi. Posiadała zawód technik hodowca oraz ukończyła wyższe studia na kierunku administracja. W trakcie zatrudnienia uczestniczyła w 10 szkoleniach, z których żadne nie dotyczyło obiektów mis-r.

(akta kontroli str. 114-116, 152-164, 559)

Były Burmistrz Marian Maliński wyjaśnił, że ZGKiM w swojej właściwości miał obowiązek utrzymywać wszelkie mienie komunalne Gminy, w tym place zabaw, a nadzór nad ich stanem powinien być sprawowany przez J.J. inspektora nadzoru budowlanego. Koordynacja spraw dotyczących nadzoru nad obiektami mis-r należała do zadań B.K.

(akta kontroli str. 720-721)

NIK nie podziela przedstawionego stanowiska, ponieważ:

- J.J. był zatrudniony na podstawie umowy o sprawowanie nadzoru inwestorskiego nad inwestycjami realizowanymi przez Gminę i jak wyjaśnił, nie zlecano mu kontroli obiektów mis-r i nie wykonywał żadnych czynności w tym zakresie;
- B.K. otrzymała, w formie ustnej zadanie wykonywania nadzoru nad tymi obiektami, lecz bez określenia zasad sprawowania tego nadzoru;
- do zadań ZGKiM należała m.in. obsługa oraz utrzymanie w należyтым stanie technicznym i sanitarnym miejskich urządzeń komunalnych w zakresie otrzymanych środków. W okresie kontrolowanym Gmina zlecała ZGKiM odpłatne wykonywanie na terenie obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej takich czynności jak koszenie trawy, usuwanie nieczystości z koszy na śmieci, wymianę piasku w piaskownicach, doraźną naprawę wskazanych urządzeń. Nie powierzyła jednak wykonywania stałego nadzoru w zakresie stanu technicznego i bezpieczeństwa ww. obiektów.

(akta kontroli str. 559, 592-599, 731)

Burmistrz wyjaśnił, że po objęciu stanowiska w dniu 22 listopada 2018 r. rozpoczął pracę ze stosowaną w latach poprzednich organizacją pracy i stanowisk. Pod koniec listopada i w grudniu 2018 r. były prowadzone prace związane ze sprawozdawczością oraz przygotowaniem budżetu Gminy na następny rok. W dniu 2 stycznia 2019 r. powołano Sekretarza Gminy, a 2 lutego 2019 r. – Zastępcę Burmistrza i w styczniu przystąpiono do analizy organizacji Urzędu oraz zakresów czynności pracowników. Jednak choroba Burmistrza i związana z tym absencja w okresie od 1 lutego do 30 kwietnia 2019 r. wstrzymała działania mające na celu zmianę organizacji i zakresów obowiązków dla pracowników.

(akta kontroli str. 21, 730)

2. Burmistrz nie zapewnił sprawowania nadzoru nad nowobudowanymi obiektami zgodnie z zasadami określonymi w otrzymanych od producenta urządzeń *Ogólnych instrukcjach montażu, konserwacji i eksploatacji drewnianych lub metalowych urządzeń FIOR Sp. z o.o.* Ponadto zgodnie z treścią z § 5 ust. 1 umowy o dofinansowanie kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Parku Miejskim⁶⁶, Gmina zobowiązana była do realizacji zadania zgodnie z Programem OSA, który nakazywał

⁶⁶ Umowa Nr 2018/0542/2821/SubA/DIS/OSA z 20 sierpnia 2018 r.

nie tylko przy projektowaniu i budowie, ale także przy użytkowaniu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej będącej przedmiotem zadania inwestycyjnego, przestrzeganie Polskich Norm, w tym normy 1176.

W Urzędzie brak było dokumentów, potwierdzających prowadzenie kontroli regularnych placu zabaw w Modlimowie oraz kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Parku Miejskim, a także kontroli funkcjonalnych placu zabaw w Modlimowie.

B.K. - inspektor ds. ochrony środowiska wyjaśniła, że doraźnie wykonywała czynności polegające na sprawdzeniu czystości placów zabaw i stanu urządzeń. Nie prowadziła systematycznych kontroli obiektów mis-r, ze względu na dużą ilość innych obowiązków. Nie otrzymała także żadnych wskazówek dotyczących sposobu sprawowania nadzoru.

(akta kontroli str. 557-560)

Kierownik Referatu wyjaśniła, że ze względu na dużą ilość spraw prowadzonych przez Referat oraz brak formalnego powierzenia obowiązków dotyczących obiektów mis-r nie wiedziała, że należało prowadzić kontrole w oparciu o ww. instrukcje.

(akta kontroli str. 728)

Burmistrz wyjaśnił, że nie powierzył formalnie żadnej komórce Urzędu spraw związanych z utrzymaniem obiektów mis-r i poinformował o prowadzeniu prac mających na celu opracowanie jednolitego systemu nadzorowania bezpieczeństwa na tych obiektach.

(akta kontroli str. 727)

3. Burmistrz nie zapewnił, aby obiekty małej architektury stanowiące wyposażenie obiektów mis-r zarządzanych przez Urząd w czasie ich użytkowania były poddawane kontrolom, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*. Spośród 42 obiektów zarządzanych przez Urząd, 23, na których znajdowało 176 obiektów małej architektury wybudowanych przed 2014 r., nie zostały poddane, co najmniej raz na pięć lat kontroli okresowej, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania, estetyki obiektu oraz jego otoczenia.

(akta kontroli str. 645-649)

Na pytanie w sprawie przyczyn nie poddania ww. obiektów kontroli, były Burmistrz nie udzielił odpowiedzi.

(akta kontroli str. 721)

Burmistrz wyjaśnił, że z uwagi na okoliczności przedstawione w punkcie 1 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* nie miał „możliwości przeanalizowania sytuacji”, oraz że pracownicy Urzędu nie mieli świadomości konieczności przeprowadzania takich czynności.

(akta kontroli str. 21)

Kierownik Referatu wyjaśniła, że Referatowi ani żadnemu pracownikowi Referatu nie zostały powierzone zadania przygotowywania przeglądów okresowych wynikających ww. przepisów ustawy *Prawo budowlane*.

(akta kontroli str. 722)

4. Burmistrz nie zapewnił utrzymania obiektów mis-r w należytym stanie technicznym i higieniczno-sanitarnym. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono na pięciu spośród sześciu skontrolowanych placów zabaw (83,3%).

W wyniku oględzin przeprowadzonych 9, 12 i 24 kwietnia 2019 r. na niżej wymienionych placach zabaw stwierdzono m.in. że:

– na placu zabaw w Modlimowie brak było piasku w piaskownicy, karuzela metalowa posiadała duże opory ruchu, a jej elementy metalowe liczne ogniska

korozji; drewniane elementy urządzeń placu zabaw posiadały spękania i miejscami były spróchniałe, zjeżdżalnia z pomostem drewnianym, drabinka pionowa i huśtawka wahadłowa utraciły stabilność konstrukcji; drażek podwójny całkowicie utracił stabilność konstrukcji, a stalowe drażki posiadały braki elementów mocujących. Z jednej z opon służących do tłumienia uderzeń huśtawki wagowej wystawał długi wkręt, a chwyt w ścianie wspinaczkowej były niedokręcone i obracały się. Ponadto na terenie obiektu stwierdzono pozostałości po ognisku, resztki pni po usuniętych drzewach, liczne gałęzie drzew i kamienie, potłuczone szkło butelek, skupiska popiołu, wykrot po wyróconym drzewie, a także stare zdemontowane urządzenia zabawowe. Na terenie obiektu znajdowała się także niezamknięta skrzynka elektryczna, do której mogły mieć dostęp dzieci, a ogrodzenie było niestabilne z wystającymi ostrymi końcówkami siatki lub drutów mocujących siatkę. Powołany przez NIK biegły, ocenił poziom bezpieczeństwa tego placu jako niski;

- na placu zabaw w Sownie ogrodzenie od strony południowo-wschodniej i północno-wschodniej było w złym stanie technicznym, z miejscowymi brakami jego fragmentów, ze sterzącymi połamanymi elementami oraz wystającymi gwoździami i wkrętami; metalowa karuzela posiadała widoczną korozję słupa głównego oraz elementów osłon siedzisk z rur giętych; występowały braki osłon wystających końców śrub mocujących zawieszanie łańcuchów huśtawki pojedynczej; braki elementów hamujących ruch oraz zły stan techniczny⁶⁷ lewego siedziska huśtawki wagowej. Zjeżdżalnia z drewnianym podestem była niustabilizowana w gruncie ze znacznym odchyleniem od pionu grożącym wywróceniem całej konstrukcji; stalowe elementy konstrukcji ślizgu zjeżdżalni posiadały uszkodzenia powłoki malarskiej z postępującą korozją; szczeble drabinki pionowej były niustabilizowane, a drewniane elementy równoważni znacznie zużyte i spękane bez śladów powłoki ochronnej. Ponadto na powierzchni murawy znajdowały się wyrwane z ziemi i porzucone elementy drewniane ogrodzenia, porzucone w trawie cegły oraz fragment drewnianej belki, na całej powierzchni placu zabaw w wielu miejscach porzucone były śmieci w postaci butelek szklanych (po piwie), plastikowych, pozostałości po racach, puszki po piwie, odłamki szkielec potłuczonych butelek;
- na placu zabaw w Mechowie jedna z huśtawek wahadłowych była niekompletna, ze zdemontowanym siedziskiem; karuzela metalowa posiadała widoczne ogniska korozji słupa głównego i uszkodzenia powłoki malarskiej; szczeble drewnianej drabinki były niustabilizowane oraz występowała korozja stalowych elementów wspierających konstrukcję; konstrukcja nośna wiaty rekreacyjnej była niestabilna, drewniany dach dziurawy i niekompletny. Niekompletnie było także ogrodzenie od strony północnej z drutem kolczastym na wysokości 130 cm oraz miejscami występowały braki siatki pomiędzy słupami ogrodzenia. Ponadto w obszarze huśtawki wahadłowej porzucono bryłę gruzu betonowego, w trawie znajdowały się porzucone cegły, wystające powyżej poziomu gruntu resztki betonowych fundamentów oraz resztki pni po ściętych drzewach, a w piasku po zlikwidowanej piaskownicy pozostałości obudowy drewnianej z wystającymi ostrymi gwoździami;
- na placu zabaw przy ul. Piastowej, dz. 59/5, obręb Płoty 3 elementy drewniane urządzeń nie były zakonserwowane, drewno belek było spękane i rozszczepione; uszkodzone było siedzisko huśtawki wahadłowej, a w miejscu uszkodzenia odsłonięta została śruba mocująca dolne zawieszanie łańcucha; huśtawka wagowa pozbawiona była elementów hamujących ruch; wokół karuzeli występowały znaczne ubytki podłoża w obszarze jej użytkowania; widoczne były uszkodzenia

⁶⁷ Krawędź boczna siedziska rozwarstwiona i z ubytkami.

powłoki malarskiej na elementach stalowych konstrukcji ślizgu zjeżdżalni z ogniskami korozji. Drewniane ogrodzenie placu zabaw od strony parkingu było częściowo uszkodzone, dwa słupki nośne naprawione zostały doraźnie poprzez wzmocnienie stalowymi ceownikami wkopanymi w ziemię, które wystawały ponad powierzchnię gruntu na wysokość około 60 cm i 70 cm i skierowane były ostrymi krawędziami w płaszczyźnie cięcia do środka placu zabaw, stwarzając ryzyko urazu;

- na placu zabaw przy ul. Słonecznej dz. nr 26/5, obręb Płoty 3 drewno elementów konstrukcyjnych urządzeń było spękane, pozbawione konserwacji; huśtawka wagowa nie posiadała jednego amortyzatora (wystawał niezabezpieczony koniec stalowej śruby); plastikowe siedziska obu huśtawek wahadłowych były uszkodzone. Uszkodzone było także ogrodzenie (oderwana od słupka listwa drewnianego przeszła z pozostawionym ostro zakończonym wkrętem; w miejscu przełamania kolejnego przeszła ostre zakończenia elementów drewnianych przełomu; rozerwane przeszło przy prętach wspornika, niezabezpieczone ostro zakończone końce prętów odchylone na zewnątrz poza płaszczyznę ogrodzenia).

Nienależyty stan placów zabaw w Sownie, Mechowie, Truskolasie, Wytoku, Pniewie i Natolewicach wykazały także kontrole przeprowadzone przez PPIS w 2018 r.

Powyższe stanowiło naruszenie przepisów art. 22 ust. 1 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych oraz przepisów art. 5 ust. 2 w związku z art. 61 pkt 1 ustawy Prawo budowlane, a także przepisów § 41 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, zgodnie z którym ogrodzenie nie może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt.

(akta kontroli str. 268-282, 290-335, 488-539, 651-685)

Burmistrz nie podał przyczyn złego stanu technicznego i higieniczno-sanitarnego powyższych obiektów. Wyjaśnił, że nie wiedział o braku realizacji obowiązków w tym zakresie.

(akta kontroli str. 725)

W sprawie przyczyn nie utrzymywania urządzeń na placach zabaw w należytym stanie higieniczno-sanitarnym oraz technicznym, dopuszczając do nadmiernego pogorszenia ich właściwości użytkowych i sprawności technicznej Kierownik Referatu wyjaśniła, że w Referacie nie zostało wydzielone odrębne stanowisko ds. utrzymania obiektów mis-r. Inspektor ds. ochrony środowiska doraźnie i poza zakresem swoich obowiązków zajmowała się sprawami dotyczącymi małej infrastruktury. Do tej pory w Urzędzie nie utworzono odrębnej komórki, która zajmowałaby się obiektami mis-r.

(akta kontroli str. 357-360)

5. Na pięciu ogólnodostępnych placach zabaw dla dzieci⁶⁸ z sześciu objętych oględzinami (83,3%), nie umieszczono w widocznych miejscach odpowiednich oznaczeń słownych i graficznych, informujących o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych na terenie tych obiektów. Stanowiło to naruszenie przepisów art. 5 ust. 1a ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

(akta kontroli str. 279, 495, 504, 514, 524, 536)

W sprawie przyczyn nieumieszczenia powyższych oznaczeń Burmistrz wyjaśnił, że nie wiedział o braku realizacji obowiązków w tym zakresie. Poinformował, że trwają

⁶⁸ Na placach zabaw w Modlimowie dz. 158/2, przy ul. Słonecznej w Płotach dz. 26/5, przy ul. Piastowej w Płotach dz. 59/5, w Mechowie dz. nr 85 oraz w Sownie dz. nr 57/1.

prace związane z aktualizacją regulaminów, celem umieszczenia jednolitego wzoru na obiektach, które będą również zawierały piktogramy informujące o zakazie palenia.

(akta kontroli str. 725)

6. Na czterech⁶⁹ z sześciu obiektów mis-r poddanych oględzinom (66,7%), nie umieszczono regulaminu korzystania z placów zabaw, pomimo iż zgodnie z § 2 uchwały XIX/188/08, regulamin korzystania z placów zabaw na terenach będących własnością Gminy Płoty miał być podany do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie na tablicach usytuowanych na terenach placów zabaw. Zgodnie z § 4 tej uchwały, jej wykonanie powierzono Burmistrzowi.

(akta kontroli str. 279, 495, 504, 514, 523, 536)

W sprawie nieumieszczenia regulaminów korzystania z placów zabaw Burmistrz wyjaśnił, że nie wiedział o braku realizacji obowiązków w tym zakresie. Wyjaśnił, że aktualnie trwają prace związane z aktualizacją regulaminów celem umieszczenia jednolitego wzoru na obiektach.

(akta kontroli str. 725)

OCENA CZĄSTKOWA

Burmistrz nie zapewnił przygotowania organizacyjnego do realizacji przez pracowników Urzędu zadań dotyczących nadzoru nad stanem technicznym oraz bezpieczeństwem obiektów. Zadań w tym zakresie nie powierzył żadnej z komórek organizacyjnych Urzędu, ani pracownikom w zakresach czynności. Na nowo wybudowanych obiektach nie przeprowadzono kontroli wskazanych w instrukcji producenta urządzeń, opartej o wymagania normy PN-EN 1176. Nadzór nad obiektami mis-r sprawowany w sposób doraźny był nierzetelny i nieskuteczny. Pięć z sześciu skontrolowanych przez NIK obiektów, nie było utrzymywanych w należytym stanie technicznym i higieniczno-sanitarnym. Dopuszczono do nadmiernego pogorszenia właściwości użytkowych i sprawności technicznej zlokalizowanych na nich urządzeń. Zaniedbania w tym zakresie wykazały także kontrole PPIS. Nie zapewniono również przeprowadzenia okresowych kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane dla 176 obiektów małej architektury znajdujących się na 23 obiektach mis-r. Na czterech z sześciu skontrolowanych obiektów nie zamieszczono regulaminów korzystania z placów zabaw uchwalonych przez Radę Miejską w Płotach, a na pięciu oznaczeń słownych i graficznych o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- 1) wyznaczenie i wskazanie w regulaminie organizacyjnym Urzędu komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za nadzór nad stanem technicznym i bezpieczeństwem obiektów mis-r oraz powierzenie zadań pracownikom Urzędu,
- 2) zapewnienie właściwego przeprowadzania odbiorów wykonywanych robót na obiektach mis-r,
- 3) podjęcie działań w celu zapewnienia należytego stanu technicznego i bezpiecznego użytkowania obiektów mis-r oraz usunięcie nieprawidłowości, które nie zostały usunięte do czasu zakończenia kontroli NIK,
- 4) zapewnienie skutecznego nadzoru nad stanem technicznym i higieniczno-sanitarnym obiektów mis-r oraz przeprowadzania kontroli i konserwacji urządzeń zgodnie z wytycznymi producentów, a w przypadku kompleksu sportowo-

⁶⁹ Przy ul. Słonecznej w Płotach dz. 26/5, przy ul. Piastowej w Płotach dz. 59/5, w Mechowie dz. nr 85 oraz w Sownie dz. nr 57/1.

- rekreacyjnego w Parku Miejskim, również zgodnie z warunkami umowy o dofinansowanie,
- 5) przeprowadzanie okresowych kontroli stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektów budowlanych, wymaganych przepisami ustawy *Prawo budowlane* zlokalizowanych na obiektach mis-r,
 - 6) umieszczenie w widocznych miejscach na ogólnodostępnych placach zabaw dla dzieci odpowiednich oznaczeń słownych i graficznych, informujących o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych,
 - 7) umieszczenie na obiektach mis-r uchwalonych przez Radę Miejską w Płotach regulaminów korzystania z tych obiektów,
 - 8) wzmocnienie nadzoru nad realizacją przez pracowników zadań związanych z urządzeniem oraz utrzymaniem obiektów mis-r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i ust. 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 5 czerwca 2019 r.

Kontrolerzy

Krzysztof Szczepaniak
główny specjalista
kontroli państwowej

.....
Podpis

Sławomir Żudro
główny specjalista
kontroli państwowej

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
Podpis